

BMP 1997: een gemiddeld jaar?

In 1997 ging het Broedvogel Monitoring Project haar veertiende seizoen in. Met dit project volgen SOVON en CBS de aantalsontwikkeling van de wat algemenere broedvogelsoorten. De telresultaten zijn inmiddels verwerkt (althans van de op tijd ingestuurde formulieren). Hieronder worden de voorlopige uitkomsten besproken aan de hand van een vergelijking met het voorgaande jaar. Voor het eerst zullen ook de in 1996 geïntroduceerde nieuwe onderdelen van het BMP-programma aan bod komen. De definitieve getallen, inclusief de langjarige indexen, zullen te zijner tijd gepubliceerd worden in het BMP-jaarverslag. De voorlopige indexgetallen zijn overigens ook al te bekijken op de SOVON-homepage op Internet (op pagina 2).

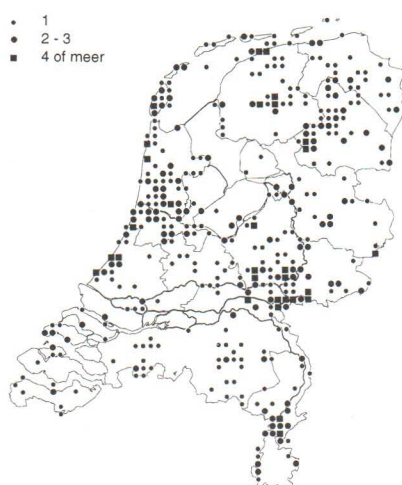
Nieuwe onderdelen

In 1996 zijn de onderdelen Stadsvogels en Bijzondere Soorten en in 1997 Roofvogels toegevoegd aan het BMP-palet. Het onderdeel Weide- en Akkervogels was al eerder opgenomen. Met deze uitbreiding wordt getracht om meer vogelsoorten te kunnen monitoren dan voorheen, en liefst in zo veel mogelijk landschapstypen. Door de onderzoeksopzet minder tijdrovend te maken (Stadsvogels) of door het soortenspectrum te beperken tot bepaalde vogelgroepen (overige onderdelen) zal het hopelijk lukken om ook tellers bij het BMP te betrekken die wel actief zijn, maar het reguliere BMP (tegenwoordig BMP-Alle soorten geheten) te tijdrovend of minder interessant vinden.

Veel plots en aardig verspreid

In 1997 zijn 709 plots onderzocht. Het merendeel daarvan had betrekking op het BMP-Alle soorten (500 plots), het oudste en meest bekende onderdeel. Het BMP-Bijzondere Soorten is goed aangeslagen bij de tellers (157 plots), de onderdelen Roofvogels (19) en Stadsvogels (9) duidelijk minder. Dit laatste heeft deels te maken met te late begeleiding vanuit kantoor (onderdeel Roofvogels) en onwennigheid bij tellers; we hebben goede hoop dat beide onderdelen in de komende jaren populairder zullen worden. De medewerking aan het onderdeel Weide- en Akkervogels (24 plots) week niet opvallend af van voorgaande jaren.

Figuur 1 geeft de ligging weer van alle onderzochte plots. Bijzonder goed onderzochte gebieden zijn te vinden in het midden van Friesland, het westen van Drenthe, de zuidelijke Veluwe en in de Gelderse Poort, op sommige Waddeneilanden (vooral Texel), in de Hollandse duinen, in de weidevogel-

Figuur 1. Onderzochte BMP-plots in 1997.

gebieden van Noord-Holland en in Midden-Limburg. Hiaten zijn vooral aan te wijzen in delen van Friesland, in de Flevopolders, in het westelijk Rivierengebied, in de landelijke delen van Zuid-Holland, in Midden-Brabant en in het uiterste zuiden en noorden van Limburg.

Vergelijking 1996-97

Liefst 512 plots werden zowel in 1996 als 1997 onderzocht. Ten opzichte van voorgaande jaren betekent dit een forse stijging van de aantallen plots die voor de jaargewijze vergelij-

king gebruikt kunnen worden (ter vergelijking: in 1995-96 werden 336 plots in beide jaren onderzocht). Naast een verdere stijging van het aantal BMP Alle soorten-plots is dit vooral te danken aan het onderdeel Bijzondere Soorten. Blijkbaar vinden nogal wat tellers het plezierig om jaarlijks een flinke lap uitsluitend uit te mesten op soorten als Dodaars, Grauwe Gans, Buizerd, Watersnip, Blauwborst en Geelgors, zonder je druk te hoeven maken over de Heggemussen en Tuinfluiters. Dat is verheugend, want de lijst van BMP-Bijzondere soorten staat vol met soorten waarvoor extra aandacht noodzakelijk is en die in het natuurbeschermingsbeleid een belangrijke positie innemen. Zo lang er voldoende tellers blijven die ook aan het onderdeel Alle Soorten meedoen, zul je SOVON niet horen klagen.

Tabel 1 geeft een overzicht van de aantallen plots per landschapstype die zowel in 1996 als 1997 onderzocht werden. Daarbij moet bedacht worden dat de toedeling van plots aan landschapstypes soms geweld doet aan de realiteit. Een gebied met overwegend bos maar ook enkele stukken boerenland met sloten wordt gerekend tot Bos. Dit verklaart waarom er in de weergave van de telresultaten af en toe onverwachte combinaties opduiken, zoals Meerkooit en Waterhoen in bos. Grote BMP Bijzondere soorten-gebieden vallen in het afwisselende Nederlandse landschap al gauw onder 'halfopen agrarisch gebied'.

Het weer in 1997

Na de strenge winter van 1995/96 zat niet iedereen te wachten op een herhaling. Toch had het er alle schijn van dat dit zou gebeuren. Eind december viel strenge vorst in en we beleefden de koudste jaarwisseling sinds vele jaren. Begin januari hield deze vorst aan en voor het eerst sinds 1986 werd er weer een elfstedentocht gehouden.

Tabel 1. Aantal plots dat in 1996 en 1997 onderzocht werd, uitgesplitst naar type onderzoek (BMP-onderdeel) en Landschapstype (Agr= agrarisch cultuurland, Nat= natuurlijk terrein, Stad= stedelijk gebied, div= diverse landschapstypen).

BMP-onderdeel	Landschapstype					totaal
	Bos	Agr	Nat	Stad	div	
Alle soorten	87	132	166	5	-	390
Bijzondere soorten	22	42	29	-	1	94
Roofvogels	-	1	1	-	-	2
Stadsvogels	-	-	-	4	-	4
Weide- & Akkervogels	-	22	-	-	-	22

De eerste decade van januari was de koudste van de eeuw. Na half januari was deze koudegolf echter voorbij en de rest van de winter mocht niet veel naam hebben. Vooral eind februari en begin maart werden gekarakteriseerd door uitzonderlijk zacht weer.

Het broedseizoen zelf kende een wisselend weersverloop. In april was het zeer droog en kwam nachtvorst regelmatig voor. Mei was vrij zacht en zeer nat. Ook begin juni was het tamelijk warm weer, maar vanaf half juni trad een periode aan met instabiel zomerweer met vaak koele temperaturen en stevige (lokale) buien. Echt zomers werd het pas in augustus, wat de warmste augustusmaand werd sinds mensenheugenis.

Om te inventariseren was 1997 een vrij normaal jaar. In de voor inventarisatie zo belangrijke periode half april-half juni waren de weersomstandigheden zelden langdurig ongunstig. Wel zal menigeen een begonnen BMP-rondje hebben moeten opschorten vanwege een klaterende regenbui.

De cijferlijst

Zoals de laatste jaren gebruikelijk, wordt in tabel 2 een vergelijking gemaakt tussen de aantallen territoria die in 1997 en 1996 werden geteld in plots die in beide jaren onderzocht zijn. Indien mogelijk, zijn de gegevens opgesplitst naar landschapstype. Was dit niet mogelijk, dan zijn de gegevens uit de verschillende landschapstypen gecombineerd tot een totaaloverzicht. In de tabel zijn alle soorten opgenomen waarvan een redelijke steekproef aanwezig is (tenminste in 20 plots aanwezig, minimaal 50 territoria).

Verschillende soorten prijken voor het eerst in de tabel, bijv. Grauwe Gans, Kleine Plevier, Steenuil, Huiszwaluw, Zwarte Roodstaart, Vuurgoudhaan en Putter. Bij andere soorten is het nu voor het eerst mogelijk

Voor wat hoort wat

Het jongste BMP-verslag 1994-95, verschenen in 1997, is nog voorradig. BMP-tellers in 1994-95 hebben recht op een gratis exemplaar (schrijf naar SOVON afd. Broedvogels). **Dit geldt ook voor nieuwe tellers. Alle overige belangstellenden zullen f10,- moeten neerleggen** (giro-rekening 290598 van SOVON, Beek-Ubbergen onder vermelding van 'Monitoringrapport 1997/03, BMP 1994-95'). Het eerstvolgende BMP-verslag over 1996-97 zal naar verwachting in 1999 gepubliceerd worden.

Stadsvogels stiefmoederlijk bedeed

Het aantal stadsvogelplots is weliswaar gegroeid, maar er is nog geen sprake van een *hausse*. Negen stadspots zijn zowel in 1996 als in 1997 geïnventariseerd. Dat zijn er meer dan ooit, dus het begin is er. In deze 9 plots werden in totaal enkele duizenden territoria geteld, wat per plot beduidend meer is dan in een gemiddeld BMP-plot. Koplopers in deze stadvogellijst zijn Huismus en Merel met 500-600 paren. Spreeuw, Houtduif, Kool- en Pimpelmees en Vink scoren 200-350 paren en Turkse Tortel, Kauw en Tjiftjaf 130-170. Opmerkelijk is ook het aantal Zwartkoppen en Groenlingen (beide 60) en Holenduiven (30). Het aantal Roodborsten en Zanglijsters daarentegen valt opvallend laag uit: resp. 100 en 60 paren. Verder liepen stadvogeltellers nog op tegen de nodige Zwarte Roodstaarten, Gierzwaluwen, Bos-, Steen- en Ransuilen, Braamsluiers, Grauwe Vliegenvangers, Kuifleeuweriken enz. Kortom, broedvogels inventariseren in het stedelijk gebied legt geen windeieren. Wat let u een BMP-plotje te gaan beginnen in uw stad, dorp, villa- of industriewijk. U zult verstandig staan van de vogels en de rust op een vroege zondagochtend! Nog even ter verduidelijking: voor stadsvogelsplots zijn de regels minder streng dan voor andere BMP-onderdelen: zes bezoeken voldoen, vroege ochtendbezoeken zijn niet altijd noodzakelijk en speciale bezoeken gericht op een soort zijn toegestaan.

om de resultaten uit te splitsen naar landschapstype, zoals het geval is bij o.a. Nijlgans, Buizerd, Torenvalk en Goudvink. Deze uitbreiding of verfijning van de resultaten is te danken aan het toegenomen aantal plots, met name door de uitbreiding met het onderdeel BMP-Bijzondere soorten.

Bij één soort, de Ringmus, was het niet langer mogelijk om per landschapstype differentiatie aan te brengen. Met name de aantallen in bos en natuurlijk terrein zijn hiervoor te klein geworden.

Opvallende afname

Muizeneters in de min

Na het relatief goede muizenjaar 1996 lag het er dik op dat 1997 minder gunstig voor muizenetende vogels zou uitpakken. Dit kwam ook uit, want met name Veldmuizen waren dun gezaaid. De echte veldmuisspecialisten als Torenvalk en Ransuil lieten in 1997 dan ook een afname zien van enkele tientallen procenten. De situatie was het meest dramatisch voor de Ransuil waarvan weinig paren tot broeden overgingen die bovendien slechte resultaten boekten. In een gebied in Midden-Drenthe, waar Willem van Manen sinds 1987 een populatie Ransuilen bestudeert, werden vrijwel geen jongen grootgebracht. Dat de Ransuilen hier het gebrek aan Veldmuizen trachtten te compenseren door meer vogels te vangen, zette blijkbaar geen zoden aan de dijk (Takkeling 6: 144-145). Muizenetende soorten die minder gespecialiseerd zijn, hadden veel minder problemen. De Buizerd leek niet erg te lijden onder het gebrek aan muizen, althans afgaande op de BMP-cijfers. Uit gegevens van de Werkgroep Roofvo-

gels Nederland blijkt dat het broedsucces van deze soort lokaal varieerde van belabberd tot acceptabel. De Steenuil liet een toename zien, in tegenstelling tot de Bosuil.

Wisselend beeld standvogels

Rond de elfstedentocht zal menigeen zich afgevraagd hebben hoe de standvogels de strenge koude zouden doorstaan, temeer daar ze in 1995/96 al een strenge winter voor de kiezen gehad hadden. De Winterkoning, die na de voorgaande winter met 35-60% afgenomen was (afhankelijk van het landschapstype), gaf ditmaal in bos en natuurlijk terrein geen krimp; in agrarisch cultuurland werd opnieuw een afname vastgesteld. De Staartmees liet op alle fronten een afname zien, in tegenstelling tot de voorgaande winter. Misschien is deze soort gevoeliger voor koudeperiodes met intens lage temperaturen (winter 1996/97) dan voor langdurig maar niet extreem koud winterweer (1995/96). Hetzelfde lijkt op te gaan voor het Goudhaantje.

Dat Glanskop, Boomklever en Pimpelmees (in verschillende landschapstypen) een afname lieten zien, toont aan dat voedsel en niet temperatuur voor deze soorten de bepalende factor is. Na de winter 1995/96 waren ze immers sterk toegenomen, geholpen door de overvloedige voedselbronnen in de vorm van beukenootjes. Dat ze na de in dit opzicht veel magerder winter van 1996/97 weer afgenomen zouden zijn, lag in de lijn der verwachting, al heeft de strenge koude eind december en begin januari er wellicht een schepje bovenop gedaan. Of de afname van de Groene Specht direct aan het winterweer toe te schrijven is, valt te be-

Tabel 2. Overzicht territoria in BMP-plots onderzocht in 1996-97. Per landschapstype (Lt) worden de aantallen territoria in 1996 en 1997 gegeven. Het procentuele verschil tussen beide jaren staat in vet.

N = Natuurlijk terrein, A = Agrarisch gebied, B = Bos, T = alle landschapstypen.

	Lt	Terr 96	Terr 97	% +/-		Lt	Terr 96	Terr 97	% +/-		Lt	Terr 96	Terr 97	% +/-
Dodaars	N	136	117	-14	Bosuil	T	127	104	-18	Zwartkop	A	310	408	32
Fuut	A	243	237	-2	Ransuil	T	123	72	-41		N	324	405	25
	N	591	582	-2	Groene Specht	B	108	95	-12	Fluiter	B	218	158	-28
Knobbelzwaan	A	101	118	17		N	70	56	-20	Tijftjaf	B	1100	1348	23
	N	71	86	21	Zwarte Specht	T	124	125	1		A	636	852	34
Grauwe Gans	A	364	479	32	Grote Bonte Sp.	B	465	483	4		N	835	1116	34
	N	505	610	21		A	92	109	18	Fitis	B	1099	1105	1
Bergeend	A	257	328	28		N	136	139	2		A	630	600	-5
	N	546	621	14	Kleine Bonte Specht	T	203	208	2		N	3471	3592	3
Nijlgans	A	79	76	-4	Boomleeuwerik	N	250	246	-2	Goudhaantje	B	272	226	-17
	N	96	111	16	Veldleeuwerik	A	906	935	3	Vuurgoudhaantje	T	176	165	-6
Soepeend	T	174	117	-33		N	830	919	11	Gr. Vliegenv.	T	233	244	5
Wintertaling	N	107	137	28	Boerenwaluw	T	188	235	25	B. Vliegenv.	B	179	174	-3
Wilde Eend	B	342	302	-12	Boompieper	B	258	260	1		N	118	184	56
	A	1674	1617	-3		A	127	119	-6	Staartmees	B	213	180	-15
	N	1688	1690	0		N	560	574	2		A	70	60	-14
Zomertaling	T	82	110	34	Graspieper	A	899	875	-3		N	143	132	-8
Slobeend	A	212	267	26		N	1533	1533	0	Glanskop	B	283	237	-16
	N	234	302	29	Gele Kwikstaart	A	610	540	-11		N	59	63	7
Tafeleend	N	206	202	-2		N	274	277	1	Matkop	B	149	156	5
Kuifeend	A	351	388	11	Witte Kwikstaart	A	215	196	-9		A	65	83	28
	N	585	544	-7		N	167	169	1		N	71	80	13
Br. Kiekendief	T	114	116	2	Winterkoning	B	930	987	6	Kuifmees	B	154	155	1
Havik	T	110	95	-14		A	503	405	-19	Zwarte Mees	B	263	268	2
Sperwer	T	114	120	5		N	782	898	15	Pimpelmees	B	1045	908	-13
Buizerd	B	128	114	-11	Heggemus	B	328	331	1		A	267	234	-12
	A	128	143	12		A	333	295	-11		N	442	408	-8
	N	82	96	17		N	973	1040	7	Koolmees	B	1754	1579	-10
Torenavalk	A	123	102	-17	Roodborst	B	1520	1322	-13		A	551	509	-8
	N	55	52	-5		A	235	251	7		N	819	830	1
Patrijs	A	253	221	-13		N	372	367	-1	Boomklever	B	425	370	-13
	N	83	74	-11	Nachtegaal	B	93	87	-6	Boomkruiper	B	565	613	8
Kwartel	T	68	143	110		A	92	103	12		A	117	113	-3
Fazant	B	164	142	-13		N	677	671	-1		N	92	96	4
	A	392	351	-10	Blauwborst	N	503	531	6	Wielewaal	T	161	133	-17
	N	611	647	6	Zwarte Roodstaart	T	143	192	34	Vlaamse Gaai	B	301	307	2
Waterral	N	125	116	-7	Gekr. Roodstaart	B	226	220	-3		A	72	92	28
Waterhoen	B	99	69	-30		A	95	88	-7		N	174	149	-14
	A	208	139	-33		N	439	432	-2	Ekster	B	112	96	-14
	N	252	180	-29	Paapje	T	82	75	-9		A	80	85	6
Meerkoet	B	197	180	-9	Roodborsttapuit	N	327	388	19		N	361	358	-1
	A	921	945	3	Tapuit	N	221	194	-12	Kauw	B	360	364	1
	N	999	1001	0	Merel	B	1593	1561	-2		A	122	101	-17
Scholekster	A	1672	1527	-9		A	777	654	-16		N	584	582	-0
	N	2111	2265	7		N	872	842	-3	Zwarte Kraai	B	212	223	5
Kleine Plevier	A	96	89	-7	Zanglijster	B	492	445	-10		A	221	212	-4
Kievit	A	3420	3303	-3		A	169	174	3		N	278	300	8
	N	768	741	-4		N	162	146	-10	Spreeuw	B	437	435	-0
Watersnip	T	88	79	-10	Grote Lijster	B	96	104	8		A	339	328	-3
Grutto	A	1924	1951	1		A	78	96	23		N	190	190	0
	N	203	186	-8		N	94	99	5	Huisemus	T	1090	1027	-6
Wulp	A	86	90	5	Sprinkhaanz.	T	444	418	-6	Ringmus	T	388	382	-2
	N	173	186	8	Snor	T	70	57	-19	Vink	B	1808	1611	-11
Tureluur	A	1003	1074	7	Rietzanger	A	201	215	7		A	470	471	0
	N	478	478	0		N	1118	1038	-7		N	562	563	0
Holenduif	B	206	201	-2	Bosrietzanger	A	547	549	0	Groenling	B	84	76	-10
	A	114	119	4		N	925	853	-8		N	75	85	13
	N	177	212	20	Kleine Karekiet	A	685	615	-10	Putter	T	118	209	77
Houtduif	B	1013	922	-9		N	2234	2281	2	Kneu	A	194	196	1
	A	505	515	2	Spotvogel	A	88	62	-30		N	618	703	14
	N	958	924	-4		N	57	53	-7	Goudvink	B	66	75	14
Turkse Tortel	T	402	458	14	Braamsluiper	T	451	363	-20		N	68	66	-3
Zomertortel	B	112	90	-20	Grasmus	B	147	141	-4	Appelvink	B	373	414	11
	A	143	152	6		A	886	1035	17	Geelgors	B	242	245	1
	N	184	178	-3		N	1909	2033	6		A	285	286	0
Koekoek	B	59	53	-10	Tuinfluiter	B	502	480	-4		N	399	384	-4
	A	72	77	7		A	521	519	-0	Rietgors	A	339	349	3
	N	217	232	7		N	524	539	3		N	1278	1352	6
Steenuil	T	104	132	27	Zwartkop	B	748	886	18					

zien. Deze soort is immers vooral de klos bij hevige sneeuwval of ijzel, weersomstandigheden die in de winter van 1996/97 vrijwel uitbleven.

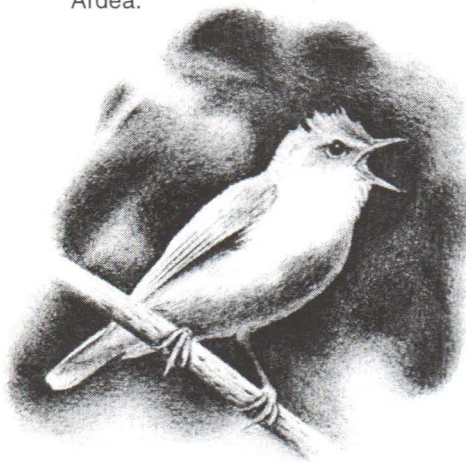
Watervogelproblemen

Dodaars en Waterhoen deden het niet goed in 1997. Ook bij deze soorten is het verleidelijk om de oorzaak te zoe-

ken bij de koudeperiode, maar het is de vraag of dit zo simpel ligt. De afname van het Waterhoen, eens een algemene broedvogel overal waar

geschikte habitat aanwezig was, heeft structurele vormen aangenomen en blijft niet beperkt tot Nederland. Ook bij de Dodaars staat de afname waarschijnlijk niet los van andere factoren als het winterweer. Om even in herinnering te brengen: het broedseizoen van 1996 was buitengewoon droog, en Dodaarzen zullen toen op veel plaatsen geen of weinig jongen hebben grootgebracht. Dit kan, in combinatie met extra sterfte tijdens de koude van de winter 1996/97, vermoedelijk een groot deel van de afname verklaren.

De twee strenge winters hebben menige Scholekster het leven gekost, maar dat pakte niet overal eender uit. Jan Hulscher heeft mede dankzij BMP-gegevens kunnen aantonen dat er flinke verschillen in de overlevingskansen waren, naargelang de broed- of overwinteringsplaats. In beide winters legden veel in het Waddengebied broedende Scholeksters het loodje. In 1996/97 was het vooral de beurt aan binnenlandbroeders, die veel in het Deltagebied overwinteren. In 1995/96 waren zij in de vrij milde Delta de dans nog ontsprongen. Het fijne van dit scholeksterdrama kunt u lezen in een te publiceren artikel in het tijdschrift *Ardea*.

Spotvogel (Gerrit Krottje)

Variabele lotgevallen Afrikagangers
Enkele lange afstandstrekken, waaronder Tapuit, Spotvogel, Braamsluiper en Wielewaal, zaten in 1997 fors in de min. Ook bij deze soorten maakt dit onderdeel uit van een structurele afname. De Fluitslager maakte opnieuw een mager jaar door. Voor vette fluiters moeten we alweer wat dieper in het geheugen graven (1990 en 1993). Maar zoals bij landelijk gemiddelde cijfers altijd te verwachten valt, zijn er ook gebieden waar de lokale populatie Fluiters het in afwijking van de landelijke trend wel degelijk goed

doet. Hans Phijl meldt uit het Vijlenbos bij Vaals vanaf 1994 juist een constante tot iets toenemende trend voor de lokale, niet geringe populatie. Dit voorbeeld geeft tevens het belang aan van goed over het land verspreid liggende plots.

Opvallende toename

De relatief sterkste toename vinden we bij de Kwartel. Ruim eentiende van de plots werd opgevulld door de kwartelroep. Voor het eerst sinds jaren was de Kwartel ook op veel plaatsen in het westen van het land te horen. Ook de Putter liet een forse toename zien. Grauwe Gans, Boerenwaluw, Tjiftjaf en Zwartkop namen met 20-35% toe. Voor beide laatste soorten volgde deze toename op een wat minder jaar. De Grasmus liet, in ieder geval in agrarisch gebied, zijn krassende zang wederom vaker horen dan in het voorgaande jaar. In veel gebieden is hij weer de algemene verschijning die hij ook vroeger was. Enigszins onverwacht gezien de overwegend kwakkelende lange termijn-afname was de toename van de Zomertaling. Ook Knobbelzwaan en Slobeend deden het goed. De Roodborsttapuit is in natuurlijk terrein aan een opmars bezig waaraan voorlopig nog geen einde lijkt te komen. Ook in 1997 werden er in heide- en duingebieden weer meer Roodborsttapuiten geteld dan in het voorgaande jaar. In agrarisch cultuurland loopt het nog niet zo hard met deze soort, al zijn er uit verschillende delen van het land verheugende berichten te horen over een terugkeer in gebieden die lange tijd verlaten waren.

De opvallende toename van de Bonte Vliegenvanger in natuurlijk terrein is grotendeels terug te voeren op een sterke toename van de populatie in Planken Wambuis, een heide-, stuifzand- en bosgebied op de ZW-Veluwe. De soort broedt hier in natuurlijke holten. In bosgebieden elders werd niets van een opvallende toename gemerkt.

Overeenkomstige of tegenstrijdige ontwikkeling

Slechts enkele vogelsoorten vertoonden geen noemenswaardige populatie-veranderingen. Bij soorten als Fuut, Tuinfluitslager, Fitis, Spreeuw, Geel- en Rietgors kwamen de aantallen in beide jaren tamelijk goed overeen, in alle landschapstypen. Soorten als Waterhoen, Gekraagde Roodstaart, Zwartkop, Tjiftjaf, Staartmees en Pimpelmees ondergingen duidelijker ver-

1 oktober

Elk jaar is die vrolijke datum er weer: de inleverdatum van telformulieren en kaarten BMP en LSB. We schreeuwen geen moord en brand als uw formulier pas op 2 oktober binnen is, maar later inleveren geeft allerlei problemen bij u zelf (hoe zat het ook al weer), bij ons en bij het CBS (verwerking, indexberekening). SOVON wordt door haar opdrachtgevers meer en meer afgerekend op het tijdig aanleveren van (voorlopige) resultaten, soms al in het volgende voorjaar! Zorg dat uw gegevens er bij zitten door ze op tijd in te leveren.

anderingen, die in alle landschapstypen ongeveer even groot waren. Dit is echter eerder uitzondering dan regel. Bij veel soorten lijkt iets tegenstrijdigs in de uitkomsten te zitten. In het ene landschapstype speelt toename en in het andere afname. Extreme tegenstrijdigheden laten Holenduif, Zomertortel, Roodborst, Grasmus en Vlaamse Gaai zien. Als de tegenstrijdige ontwikkelingen structureel zijn, zoals in de afgelopen jaren is vastgesteld bij Wulp of Nachtegaal, kan dat houvast bieden bij het zoeken naar een verklaring.

Wat blijft te wensen over?

In 1996 en 1997 zijn er honderden BMP-proefvlakken bijgekomen. Soms konden we de afhandeling van de stroom formulieren en kaarten haast niet bijbenen. Bij de nieuwe tellers blijkt vooral BMP-Bijzondere soorten populair. Waarschijnlijk heeft dit de plaats ingenomen van het voormalige, populaire BSP. Met de nieuwe gegevens van vooral bijzondere soorten kunnen we meer en meer inspelen op de behoeften en wensen van organisaties voor bescherming, beheer en behoud van vogels en natuur.

Maar zoals blijkt uit de hiaten in de landelijke verdeling van plots, blijft er altijd nog wat te wensen over. Sommige hiaten vallen samen met gebieden waar weinig vogelaars wonen. In verschillende delen zijn echter wel degelijk vogelaars of vogelwerkgroepen actief. Wellicht zijn ze actief met ander vogelonderzoek, maar het kan ook zijn dat ze de weg naar het BMP nog niet gevonden hebben. Mogelijk denken ze ten onrechte dat SOVON hen geen behapbare telprojecten te bieden heeft. Wie twijfelt, moet maar eens schrijven of bellen voor meer informatie.

— Arend van Dijk & Fred Hustings